

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ

НАМАНГАН ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ

ИЖТИМОЙ-ИҚТИСОДИЙ ФАКУЛЬТЕТИ

ФУҚАРОЛИК ҲУҚУҚИ

фанидан

Семинар ишланма

Бажарди:

ўқитувчи В.Норбеков

Ҳуқуқшунослик кафедрасининг 2011 йил 27 - августдаги 1-сон мажлисида
(баённома № 1) муҳокама этилган ва маъқулланган.

Кафедра мудири: ю.ф.н., доц. М.Жиянов.

НАМАНГАН – 2011

Семинар машғулоти.

Семинар машғулоти мазмуни

Семинар ва амалий машғулоти ўтказиш талабларининг фан бўйича билимлари ошишига хизмат қилади. Семинар машғулоти талаба нафақат маърузада эшитган йўлланмалари бўйича, балки таклиф қилинган адабиётларни атрофлича ўрганиб чиқиш билан тайёргарлик кўради ҳамда билимини мустаҳкамлайди. Семинар машғулоти жиддий тайёргарлик кўрган талаба жумлаларни тўғри тузишга, фикрини атрофлича баён қилишга, асосли ишончли мулоҳазалар юритишга ўрганади. Семинар машғулотларини ўтиш билан талабанинг нотўғри фикр ва мулоҳазаларини тузатиш имкониятига ҳам эга бўламиз.

Семинар машғулоти режаси ҳар бир мавзу бўйича ўқитувчи томонидан алоҳида тузилади. Режада мавзу учун ажратилган ва ҳал қилиниши лозим бўлган саволлар мажмуаси кўрсатилади. Талаба ҳар бир саволга ёзма тарзда жавоб ёзиши билан бирга ўз мулоҳазалари ва мустақил фикрларини қисқача ёзма баён этиши ҳам мумкин. Масалани муҳокама қилиш давомида талаба музокараларга киришиши, ўзининг фикрларини асослаб бериши мумкин. Бу эса фуқаролик ҳуқуқи фанини чуқур билиш учун имконият яратади.

1-мавзу. Фуқаролик ҳуқуқи тушунчаси, тамойиллари ва тизими. Фуқаролик ҳуқуқининг манбалари

Режа:

1. Фуқаролик ҳуқуқи тушунчаси, предмети, услуби ва функциялари.
2. Фуқаролик ҳуқуқининг асосий тамойиллари.
3. Фуқаролик ҳуқуқи тизими.
4. Ўзбекистонда фуқаролик ҳуқуқининг асосий ривожланиш босқичлари.
5. Фуқаролик ҳуқуқи манбалари тушунчаси ва турлари
6. Фуқаролик қонунларининг вақт, ҳудуд ва шахслар бўйича амалда бўлиши
7. Фуқаролик ҳуқуқида қонун аналогияси ва ҳуқуқ аналогияси
8. Фуқаролик-ҳуқуқий нормаларни шарҳлаш ва уларнинг турлари

Машғулот жиҳози.

Мавзу бўйича талабалар томонидан мустақил ёзилган конспектлар, тайёрланган рефератлар, мавзга оид услубий кўрсатмалар, тарқатма материаллар, саволлар тўплами, бошқотирмалар, тестлар.

Машғулот ўтиш услуби

Гуруҳни иккита командага бўлиб, ақл чархи усулидан фойдаланиб, улар ўртасида баҳс-мунозара асосида ўзаро мусобақа ташкил қилиш ва савол-жавоблар натижаларига кўра ҳар икки командани ва аъзоларини тегишли баҳолаб, уларни рағбатлантириш.

2-мавзу. Фуқаролик-ҳуқуқий муносабат. Фуқаролар фуқаролик ҳуқуқининг субъекти сифатида

Режа:

1. Фуқаролик-ҳуқуқий муносабат тушунчаси.
2. Фуқаролик-ҳуқуқий муносабатларнинг турлари (таснифи).
3. Фуқаролик ҳуқуқлари ва бурчларининг келиб чиқиш асослари. Юридик фактлар.
4. Фуқаролик ҳуқуқларининг амалга оширилиши ва бурчларининг бажарилиши.
5. Фуқаролик ҳуқуқларини ҳимоя қилиш.
6. Фуқаролик ҳуқуқи субъекти сифатида фуқаро (жисмоний шахс) тушунчаси.
7. Фуқаролик ҳуқуқ лаёқати тушунчаси.
8. Ҳуқуқ лаёқатининг бошланиши ва тамом бўлиши.
9. Фуқароларнинг муомала лаёқати.
10. Васийлик ва ҳомийлик.
11. Хусусий тадбиркор фуқароларнинг ҳуқуқий мақоми.
12. Фуқароларнинг турар жойи.
13. Фуқарони бедарак йўқолган деб топиш ёки вафот этган деб эълон қилиш.
14. Фуқаролик ҳолати ҳужжатларини қайд этиш.

Машғулот жиҳози.

Мавзу юзасидан талабалар томонидан тайёрланган рефератлар, тестлар, назорат саволлари, тарқатма материаллар.

Машғулоти ўтиш услуби.

Машғулоти бахс-мунозари, даври суҳбати тарзида ташкил қилиб, ақл чархи усулидан фойдаланиб, яъни ўқитувчи ёки бирор-бир талаба томонидан мавзуга доир муаммоли савол ўртага ташланиб унга тегишли ва тўғри жавоб олиш орқали билим бериш билан олиб борилади.

3-мавзу. Юридик шахслар фуқаролик ҳуқуқининг субъекти сифатида. Давлат фуқаролик ҳуқуқининг субъекти сифатида

Режа:

1. Фуқаролик ҳуқуқида юридик шахс тушунчаси ва белгилари
2. Юридик шахснинг ҳуқуқ лаёқати ва муомала лаёқати
3. Юридик шахсларнинг вужудга келиш ва бекор бўлиш тартиби
4. Юридик шахсларнинг турлари.
5. Хусусий корхоналар – юридик шахс сифатида
6. Хўжалик ширкатлари – юридик шахс сифатида
7. Масъулияти чекланган ва қўшимча масъулиятли жамиятлар юридик шахс сифатида
8. Акциядорлик жамиятлари юридик шахс сифатида.
9. Давлат корхоналари – юридик шахс сифатида
10. Ишлаб чиқариш кооперативлари – юридик шахс сифатида
11. Матлубот кооперативи – юридик шахс сифатида
12. Жамоат бирлашмалари – юридик шахс сифатида
13. Жамоат фондлари – юридик шахс сифатида
14. Хусусий уй-жой мулкдорларининг ширкати – юридик шахс сифатида
15. Давлат муассасалари – юридик шахс сифатида.
16. Юридик шахслар бирлашмалари – юридик шахс сифатида
17. Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари – юридик шахс сифатида
18. Давлат фуқаролик ҳуқуқининг алоҳида субъекти сифатидаги тушунчаси ва хусусиятлари

19. Давлатнинг фуқаролик ҳуқуқ лаёқати

20. Ўзбекистон Республикаси мамлакатнинг ички оборотида фуқаролик-ҳуқуқий муносабатларнинг субъекти

21. Ўзбекистон Республикаси - мамлакатнинг ташқи оборотида фуқаролик-ҳуқуқий муносабатларнинг иштирокчиси

Машғулот жиҳози.

Мавзу юзасидан талабалар томонидан тайёрланган рефератлар, тестлар, назорат саволлари, тарқатма материаллар.

Машғулот ўтиш услуби.

Машғулот бахс-мунозара, давра суҳбати тарзида ташкил қилиб, ақл чархи усулидан фойдаланиб, яъни ўқитувчи ёки бирор-бир талаба томонидан мавзуга доир муаммоли савол ўртага ташланиб унга тегишли ва тўғри жавоб олиш орқали билим бериш билан олиб борилади.

4-мавзу. Объектлар

Режа:

1. Фуқаролик ҳуқуқи объектлари тушунчаси ва турлари
2. Ашёлар - фуқаролик ҳуқуқининг объекти сифатида
3. Мол-мулклар - фуқаролик ҳуқуқининг объекти сифатида
4. Пуллар ва қимматли қоғозлар – фуқаролик ҳуқуқининг объекти сифатида
5. Номоддий неъматлар тушунчаси ва таркиби
6. Интеллектуал фаолият натижалари, хизмат ва тижорат сири - фуқаролик ҳуқуқининг объекти сифатида
7. Ишлар ва хизматлар - фуқаролик ҳуқуқининг объекти сифатида

Машғулот жиҳози

Мавзу юзасидан тестлар, таянч иборалар, назорат саволлари, мавзу бўйича талабалар томонидан тайёрланган рефератлар, конспектлар.

Машғулот ўтиш услуби.

Машғулотни талабалардан мавзуга оид тест сўрови ўтказиш орқали олиб борилади. Бунда олдиндан ўқитувчи томонидан тест вариантлари тузилган бўлиб, ҳар бир вариантга ўнтадан тест саволлари киритилган бўлади.

Машғулот бошида гуруҳ уч командага бўлинади. Аншу командаларни ҳар бирига дастлаб биттадан тест вариантлари тарқатилади (биринчи командага 1-вариант, 2-командага 2-вариант, 3-командага 3-вариант) ва тестларни ечиш учун командаларга вақт белгиланади. Командалар ўз қўлларидаги дастлабки вариантларни белгиланган вақт ичида ечиб бўлганларидан сўнг командаларга бошқа вариантлар алмаштириб берилади.

Шу тарзда ҳар бир командага учала вариантни ҳам ечиш имконияти яратилади.

Умумий белгиланган вақт тугагандан сўнг, ўқитувчи командалар томонидан ечилган тестларни йиғиб олиб, маълум бир вақт ичида тестларни командаларни биттадан ҳолис вакили иштирокида текшириб, натижаларини эълон қилади ва ғолиб командани тақдирлайди.

Ўқитувчи тестларни текшираётганда ҳар бир талаба учтадан мавзуга оид тест тузиб топширишлари сўралади. Талабалар томонидан тузилган тестлар қанчалик тўғри ва мантиқий тузилганлиги тўғрисида келгуси машғулотда ўқитувчи маълумот беради. Ушбу тузилган тестлар бўйича энг яхши тест тузган талаба тақдирланади.

5-мавзу. Битимлар. Вакиллик ва ишончнома

Режа:

1. Битимлар тушунчаси ва турлари
2. Битимларнинг муддатлари ва шартли битимлар
3. Битим шакллари
4. Биржа битимлари
5. Битимнинг ҳақиқий саналиш шартлари
6. Ўз-ўзидан ҳақиқий саналмайдиган битим турлари ва уларнинг ҳуқуқий оқибатлари
7. Вакиллик тушунчаси
8. Ваколат ва унинг турлари
9. Ишончнома

Машғулот жиҳози.

Мантиқий схемалар, тарқатма материаллар, тестлар, саволлар тўплами, мавзуга оид талабалар томонидан тайёрланган рефератлар ва конспектлар.

Машғулот ўтиш услуби.

Давра суҳбати, баҳс-мунозара, ақл чархи усулидан фойдаланиб ўзаро мулоқот тарзида ҳар бир талабани мавзу режасида берилган савол бўйича мустақил фикрини ва бу фикрга бошқа талабаларни мустақил муносабатларини билишга эришиш ҳамда ўқитувчини барча билдирилган фикрлар ва жавобларга умумий изоҳини бериш орқали билим бериш.

6-мавзу. Муддатлар. Даъво муддати

Режа:

1. Муддат тушунчаси
2. Муддат турлари
- 3 Муддатлар ўтишининг бошланиши ва тамом бўлиши
4. Даъво муддати тушунчаси ва хусусиятлари
5. Даъво муддатининг турлари
6. Даъво муддатининг ўта бошлаши
7. Даъво муддати ўтишининг тўхтатилиши, узилиши ва даъво муддатининг тикланиши
8. Даъво муддати ўтишининг оқибатлари
9. Даъво муддати жорий қилинмайдиган талаблар

Машғулот жиҳози.

Мавзу бўйича талабалар томонидан мустақил ёзилган конспектлар, тайёрланган рефератлар, мавзуга оид услубий кўрсатмалар, тарқатма материаллар, саволлар тўплами, бошқотирмалар, тестлар.

Машғулот ўтиш услуби

Гурухни иккита командага бўлиб, ақл чархи усулидан фойдаланиб, улар ўртасида бахс-мунозара асосида ўзаро мусобақа ташкил қилиш ва савол-жавоблар натижаларига кўра ҳар икки командани ва аъзоларини тегишли баҳолаб, уларни рағбатлантириш.

7-мавзу. Мулк ҳуқуқи ва бошқа ашёвий ҳуқуқлар

Режа:

1. Мулк ва мулк ҳуқуқи тушунчалари
2. Мулк ҳуқуқининг мазмуни
3. Мулк ҳуқуқининг вужудга келиш ва бекор бўлиш асослари
4. Мулк ҳуқуқининг асосий тамойиллар
5. Мулк шакллари

Машғулот жиҳози.

Мавзу бўйича талабалар томонидан мустақил ёзилган конспектлар, тайёрланган рефератлар, мавзга оид услубий кўрсатмалар, тарқатма материаллар, саволлар тўплами, бошқотирмалар, тестлар.

Машғулот ўтиш услуби

Гурухни иккита командага бўлиб, ақл чархи усулидан фойдаланиб, улар ўртасида бахс-мунозара асосида ўзаро мусобақа ташкил қилиш ва савол-жавоблар натижаларига кўра ҳар икки командани ва аъзоларини тегишли баҳолаб, уларни рағбатлантириш.

8-мавзу. Хусусий мулк

Режа:

1. Хусусий мулк тушунчаси
2. Хусусий мулк ҳуқуқи субъектлари ва уларнинг ваколатлари
3. Хусусий мулк ҳуқуқи объектлари
4. Хусусий мулк ҳуқуқининг вужудга келиш ва бекор бўлиш асослари

Машғулот жиҳози

Мавзу юзасидан тестлар, таянч иборалар, назорат саволлари, мавзу бўйича талабалар томонидан тайёрланган рефератлар, конспектлар.

Машғулот ўтиш услуби.

Машғулотни талабалардан мавзуга оид тест сўрови ўтказиш орқали олиб борилади. Бунда олдиндан ўқитувчи томонидан тест вариантлари тузилган бўлиб, ҳар бир вариантга ўнтадан тест саволлари киритилган бўлади.

Машғулот бошида гуруҳ уч командага бўлинади. Аншу командаларни ҳар бирига дастлаб биттадан тест вариантлари тарқатилади (биринчи командага 1-вариант, 2-командага 2-вариант, 3-командага 3-вариант) ва тестларни ечиш учун командаларга вақт белгиланади. Командалар ўз қўлларидаги дастлабки вариантларни белгиланган вақт ичида ечиб бўлганларидан сўнг командаларга бошқа вариантлар алмаштириб берилади.

Шу тарзда ҳар бир командага учала вариантни ҳам ечиш имконияти яратилади.

Умумий белгиланган вақт тугагандан сўнг, ўқитувчи командалар томонидан ечилган тестларни йиғиб олиб, маълум бир вақт ичида тестларни командаларни биттадан ҳолис вакили иштирокида текшириб, натижаларини эълон қилади ва ғолиб командани тақдирлайди.

Ўқитувчи тестларни текшираётганда ҳар бир талаба учтадан мавзуга оид тест тузиб топширишлари сўралади. Талабалар томонидан тузилган тестлар қанчалик тўғри ва мантикий тузилганлиги тўғрисида келгуси машғулотда ўқитувчи маълумот беради. Ушбу тузилган тестлар бўйича энг яхши тест тузган талаба тақдирланади.

9-мавзу. Оммавий мулк. Умумий мулк. Мулк ҳуқуқи ва бошқа ашёвий ҳуқуқларни ҳимоя қилиш

Режа:

1. Оммавий (давлат) мулки ҳуқуқи тушунчаси ва унинг турлари
2. Оммавий (давлат) мулкнинг зарурати ва манбалари
3. Мулкни давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусиялаштириш
4. Умумий мулк ҳуқуқи тушунчаси. Умумий мулк турлари
5. Умумий улушли мулкни эгаллаш, фойдаланиш ва уни тасарруф этиш
6. Умумий мулкдан улуш ажратиш ва уни тақсимлаш
7. Мулк ҳуқуқини ҳимоя қилиш тушунчаси

8 Мулк ҳуқуқини ҳимоя қилиш усуллари

Машғулот жиҳози.

Мантиқий схемалар, тарқатма материаллар, тестлар, саволлар тўплами, мавзуга оид талабалар томонидан тайёрланган рефератлар ва конспектлар.

Машғулот ўтиш услуби.

Давра суҳбати, баҳс-мунозара, ақл чархи усулидан фойдаланиб ўзаро мулоқот тарзида ҳар бир талабани мавзу режасида берилган савол бўйича мустақил фикрини ва бу фикрга бошқа талабаларни мустақил муносабатларини билишга эришиш ҳамда ўқитувчини барча билдирилган фикрлар ва жавобларга умумий изоҳини бериш орқали билим бериш.

10-мавзу. Мажбурият тушунчаси ва мазмуни

Режа:

1. Мажбурият ва мажбурият ҳуқуқи тушунчалари
2. Мажбуриятларни вужудга келиш асослари
3. Мажбурият субъектлари тушунчаси
4. Мажбуриятда қатнашувчи тарафларнинг кўпчилик бўлиши, улушли ва шерик мажбуриятлар

Машғулот жиҳози.

Мантиқий схемалар, тарқатма материаллар, тестлар, саволлар тўплами, мавзуга оид талабалар томонидан тайёрланган рефератлар ва конспектлар.

Машғулот ўтиш услуби.

Давра суҳбати, баҳс-мунозара, ақл чархи усулидан фойдаланиб ўзаро мулоқот тарзида ҳар бир талабани мавзу режасида берилган савол бўйича мустақил фикрини ва бу фикрга бошқа талабаларни мустақил муносабатларини билишга эришиш ҳамда ўқитувчини барча билдирилган фикрлар ва жавобларга умумий изоҳини бериш орқали билим бериш.

11-мавзу. Мажбуриятларни бажариш

Режа:

1. Мажбуриятларни бажариш тушунчаси ва тамойиллари
2. Мажбуриятларни бажарувчи субъектлар (шахслар)
3. Бажариш предмети
4. Мажбуриятни бажариш муддати, жойи ва усули

Машғулоти жиҳози

Мавзу юзасидан тестлар, таянч иборалар, назорат саволлари, мавзу бўйича талабалар томонидан тайёрланган рефератлар, конспектлар.

Машғулоти ўтиш услуби.

Машғулоти талабалардан мавзуга оид тест сўрови ўтказиш орқали олиб борилади. Бунда олдиндан ўқитувчи томонидан тест вариантлари тузилган бўлиб, ҳар бир вариантга ўнтадан тест саволлари киритилган бўлади.

Машғулоти бошида гуруҳ уч командага бўлинади. Аншу командаларни ҳар бирига дастлаб биттадан тест вариантлари тарқатилади (биринчи командага 1-вариант, 2-командага 2-вариант, 3-командага 3-вариант) ва тестларни ечиш учун командаларга вақт белгиланади. Командалар ўз қўлларидаги дастлабки вариантларни белгиланган вақт ичида ечиб бўлганларидан сўнг командаларга бошқа вариантлар алмаштириб берилади.

Шу тарзда ҳар бир командага учала вариантни ҳам ечиш имконияти яратилади.

Умумий белгиланган вақт тугагандан сўнг, ўқитувчи командалар томонидан ечилган тестларни йиғиб олиб, маълум бир вақт ичида тестларни командаларни биттадан холис вакили иштирокида текшириб, натижаларини эълон қилади ва ғолиб командани тақдирлайди.

Ўқитувчи тестларни текшираётганда ҳар бир талаба учтадан мавзуга оид тест тузиб топширишлари сўралади. Талабалар томонидан тузилган тестлар қанчалик тўғри ва мантиқий тузилганлиги тўғрисида келгуси машғулотида ўқитувчи маълумот беради. Ушбу тузилган тестлар бўйича энг яхши тест тузган талаба тақдирланади.

12-мавзу. Мажбуриятлар бажарилишини таъминлаш

Режа:

- 1.Мажбуриятларни бажарилишини таъминлаш тушунчаси
- 2.Неустойка – мажбуриятларнинг бажарилишини таъминлаш усули сифатида
- 3.Гаров – мажбуриятларнинг бажарилишини таъминлаш усули сифатида
- 4.Қарздорнинг мол-мулкини ушлаб қолиш – мажбуриятларнинг бажарилишини таъминлаш усули сифатида
- 5.Закалат – мажбуриятларнинг бажарилишини таъминлаш усули сифатида
- 6.Кафиллик – мажбуриятларнинг бажарилишини таъминлаш усули
- 7.Кафолат – мажбуриятларнинг бажарилишини таъминлаш усули сифатида

Машғулот жиҳози.

Мантиқий схемалар, тарқатма материаллар, тестлар, саволлар тўплами, мавзуга оид талабалар томонидан тайёрланган рефератлар ва конспектлар.

Машғулот ўтиш услуби.

Давра суҳбати, баҳс-мунозара, ақл чархи усулидан фойдаланиб ўзаро мулоқот тарзида ҳар бир талабани мавзу режасида берилган савол бўйича мустақил фикрини ва бу фикрга бошқа талабаларни мустақил муносабатларини билишга эришиш ҳамда ўқитувчини барча билдирилган фикрлар ва жавобларга умумий изоҳини бериш орқали билим бериш.

13-мавзу. Мажбуриятларни бузганлик учун жавобгарлик. Мажбуриятларни бекор бўлиши

Режа:

- 1.Мажбуриятларнинг бузилиши ва бунинг учун фуқаролик-ҳуқуқий жавобгарлик тушунчаси
- 2.Мажбуриятларни бузганлик учун жавобгарлик асослари
3. Фуқаролик-ҳуқуқий жавобгарликнинг турлари
- 4.Қарздорнинг зарарни тўлаш мажбурияти

5. Қарздорнинг жавобгарликдан озод қилиниши асослари
6. Мажбуриятларнинг бекор бўлиши тушунчаси
7. Мажбуриятларнинг бажарилиши билан бекор бўлиши
8. Мажбуриятларнинг ҳисобга ўтказиш йўли билан бекор бўлиши
9. Қарздор билан кредитор бир шахс бўлиб қолганида мажбуриятнинг бекор бўлиши
10. Тарафларнинг келишуви бўйича ва қарздорни қарздан воз кечиши бўйича мажбуриятнинг бекор бўлиши

Машғулоти жиҳози.

Мавзу бўйича талабалар томонидан мустақил ёзилган конспектлар, тайёрланган рефератлар, мавзга оид услубий кўрсатмалар, тарқатма материаллар, саволлар тўплами, бошқотирмалар, тестлар.

Машғулоти ўқиш услуби

Гуруҳни иккита командага бўлиб, ақл чархи усулидан фойдаланиб, улар ўртасида баҳс-мунозара асосида ўзаро мусобақа ташкил қилиш ва савол-жавоблар натижаларига кўра ҳар икки командани ва аъзоларини тегишли баҳолаб, уларни рағбатлантири

14-мавзу. Шартномалар тўғрисидаги умумий қоидалар

Режа:

1. Шартнома тушунчаси ва унинг бозор муносабатлари шароитидаги аҳамияти
2. Шартномаларнинг турлари
3. Шартноманинг мазмуни
4. Шартнома тузилиши
5. Шартномаларни ўзгартириш ва бекор қилиш

Машғулоти жиҳози.

Мавзу бўйича талабалар томонидан мустақил ёзилган конспектлар, тайёрланган рефератлар, мавзга оид услубий кўрсатмалар, тарқатма материаллар, саволлар тўплами, бошқотирмалар, тестлар.

Машғулоти ўқиш услуби

Гуруҳни иккита командага бўлиб, ақл чархи усулидан фойдаланиб, улар ўртасида баҳс-мунозара асосида ўзаро мусобақа ташкил қилиш ва савол-жавоблар натижаларига кўра ҳар икки командани ва аъзоларини тегишли баҳолаб, уларни рағбатлантири

Фойдаланилган адабиётлар рўйхати

Раҳбарий адабиётлар:

1. И.А.Каримов. Ўзбекистоннинг сиёсий-иҷтимоий ва иқтисодий истиқболининг асосий тамойиллари. -Т.: Ўзбекистон. 1995.
2. Каримов И.А. Янгича фикрлаш ва ишлаш – давр талаби. Т.5. -Т.: Ўзбекистон. 1997. Т.5.
3. И.А.Каримов. Ўзбекистон ХХІ аср бўсағасида: хавфсизликка таҳдид, барқарорлик шартлари ва тараққиёт кафолатлари. Т., «Ўзбекистон», 1997 йил.
4. Каримов И. Ўзбекистон буюк келажак сари. –Т.: Ўзбекистон. 1998.
5. Каримов И.А. Ҳозирги босқичда демократик ислохотларни чуқурлаштиришнинг муҳим вазифалари. Миллий давлатчилик, истиқлол мафкураси ва ҳуқуқий маданият тўғрисида. -Т.: ИИВ Академияси., 1999.
6. Каримов И.А. Озод ва обод ватан, эркин ва фаровон ҳаёт – пировард мақсадимиз. –Т.: Ўзбекистон. 2000. Т.8.
7. «Адолат - қонун устиворлигида». И.А.Каримовнинг Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг иккинчи чақириқ VI сессиясиги маърузаси, Халқ сўзи., 2001 йил 30 август.
8. Каримов И.А. Хавфсизлик ва тинчлик учун курашмоқ керак. –Т.: Ўзбекистон. 2002. Т.10.
9. Каримов И.А. Биз танлаган йўл – демократик тараққиёт ва маърифий дунё билан ҳамкорлик йўли. –Т.: Ўзбекистон. 2003. Т.11.
10. Каримов И.А. Бизнинг бош мақсадимиз – жамиятни демократлаштириш ва янгилаш, мамлакатни модернизация ва ислох этишдир. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси қонунчилик палатаси ва Сенатининг қўшма мажлисидаги маъруза. -Т.: Ўзбекистон. 2005.
11. Каримов И.А. Инсон, унинг ҳуқуқлари ва эркинликлари – олий қадрият. Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганлигининг 13 йиллигига бағишланган тантанали маросимда қилган маърузаси. -Т.: Ўзбекистон. 2005.

12. Каримов И.А. Инсон манфаатларини таъминлаш, ижтимоий ҳимоя тизимини такомиллаштириш – устивор вазифамиз. Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 14 йиллигига бағишланган тантанали маросимдаги маърузаси. “Ўзбекистон овози”, 2006 й. 8 декабрь. 145 (27.636)-сони.
13. Каримов И.А. Янгилашиш ва барқарор тараққиёт йўлидан янада изчил ҳаракат қилиш, халқимиз учун фаровон турмуш шароити яратиш – асосий вазифамиздир. Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг 2006 йилда мамлакатни ижтимоий-иқтисодий ривожланиш якунлари ҳамда 2007 йилда иқтисодий ислохотларни чуқурлаштиришнинг энг муҳим устивор йўналишларига бағишланган Вазирлар Маҳкамаси мажлисидаги маърузаси. “Халқ сўзи”, 2007 й. 13 февраль. № 31 (4184).
14. Каримов И.А. Ўзбекистоннинг 16 йиллик мустақил тараққиёт йўли. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси, Вазирлар Маҳкамаси ва Президент Девонининг Ўзбекистон мустақиллигининг 16 йиллигига бағишланган қўшма мажлисидаги маъруза. 2007 йил 30 август. –Т.: Ўзбекистон, 2007.
15. Каримов И.А. Ватанамиз ва халқимизга садоқат билан хизмат қилиш – олий саодатдир. Тадбиркорлар ва ишбилармонлар ҳаракати – Ўзбекистон либерал-демократик партияси VI қурултойидаги маъруза. 2007 йил 6 ноябрь. –Т.: Ўзбекистон, 2007.
16. Каримов И.А. Юксак маънавият - енгилмас куч. -Тошкент.: Маънавият, 2008.
17. Мамлакатимизни модернизация қилиш ва янгилашни изчил давом эттириш – давр талаби. Президент Ислом Каримовнинг 2008 йилда мамлакатимизни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш якунлари ва 2009 йилга мўлжалланган иқтисодий дастурнинг энг муҳим устувор йўналишларига бағишланган Вазирлар Маҳкамаси мажлисидаги маърузаси // Халқ сўзи, 2009 йил 14 февраль.
18. Каримов И.А. Жаҳон молиявий-иқтисодий инқирози, Ўзбекистон шароитида уни бартараф этишнинг йўллари ва чоралари. – Т: Ўзбекистон, 2009.
19. Ислом Каримов. Ўзбекистон Конституцияси – биз учун демократик тараққиёт йўлида ва фуқаролик жамиятини барпо этишда мустаҳкам пойдевордир: Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 17 йиллигига бағишланган тантанали маросимдаги маъруза. –Т.: “Ўзбекистон”, 2009.
20. Каримов И.А. Мамлакатимизни модернизация қилиш ва кучли фуқаролик жамияти барпо этиш - устувор мақсадимиздир. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси ва Сенатининг қўшма мажлисидаги маъруза. 2010 йил 27 январ.
21. Каримов И.А. Асосий вазифамиз Ватанамиз тараққиёти ва халқимиз фаровонлигини янада юксалтиришдир. 2009 йилнинг ялпи якунлари ва 2010 йилда Ўзбекистонни ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришнинг энг муҳим устувор йўналишларига бағишланган Вазирлар Маҳкамасининг мажлисидаги маъруза, 2010 йил 29 январ.
22. Каримов И. Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепцияси. – Т.: Ўзбекистон, 2010.
23. Каримов И. Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 19 йиллигига бағишланган тантанали маросимда сўзи, “Ўзбекистон овози” газетаси, 2010 йил 1- сентябрь.

24. Каримов И. “Мамлакатимизни модернизация қилиш йўлини изчил давом эттириш – тараққиётимизнинг муҳим омилидир”, “Ишонч” газетаси, 2010 йил 8 декабрь.

Каримов И. “Барча режа ва дастурларимиз ватанимиз тараққиётини юксалтириш, халқимиз фаровонлигини оширишга хизмат қилади”, “Халқ сўзи” газетаси, 2011 йил 22 январь.

Асосий дарсликлар ва ўқув қўлланмалар

Витрянский В.В., Брагинский М.И. Договорное право. Ч.1. -М.: Статут. 2003.

Витрянский В.В., Брагинский М.И. Договорное право. Ч.2. -М.: Статут. 2003.

Гражданское право. //Под ред. Ю.К.Толстого, А.П.Сергеева. В 3-х томах. -М.: Проспект. 2003.

Зокиров И., Баратов М. Мулк нима? Мулкдор ким? –Т.: ТДЮИ. 2003.

Зокиров И., Оқюлов О., Баратов М. Фуқаролик ҳуқуқи: саволлар ва жавоблар. –Т.: ТДЮИ. 2003.

Зокиров И. Фуқаролик ҳуқуқи. -Т.: ТДЮИ. 2006.

Караходжаева Д. Методические указания к изучению курса гражданского права Республики Узбекистан (часть 1). -Т.: ТДЮИ. 2003.

Караходжаева Д. Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик ҳуқуқининг биринчи қисми бўйича услубий қўлланма. -Т.: ТДЮИ. 2003.

Муаллифлар жамоаси. Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодексининг иккинчи қисмига шарҳлар. -Т.: Иқтисодиёт ва ҳуқуқ дунёси. 1998.

Муаллифлар жамоаси. Ўзбекистон Республикасининг Фуқаролик ҳуқуқи. (II). -Т.: Адолат. 1999.

Муаллифлар жамоаси. Ўзбекистон Республикаси фуқаролик ҳуқуқининг умумий қисмидан амалий машғулотлар ўтказиш учун ўқув-услубий Қўлланма. -Т.: ТДЮИ. 2005.

Муаллифлар жамоаси.//Маъс.мух. И.Зокиров. Мулк ҳуқуқи.-Т.ТДЮИ. 2006.

Раҳмонкулов Х. Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодексининг биринчи қисмига умумий тавсиф ва шарҳлар. -Т.: Иқтисодиёт ва ҳуқуқ дунёси. 1997.

Раҳмонкулов Х. Олди-сотди шартномаси. -Т.: Адолат. 2000.

Ўзбекистон Республикаси Уй-жой кодексига шарҳ. Т.: ТДЮИ, 2008.

Д.М.Караходжаева Гражданское право. Умумий қисм. Дарслик. Ташкент: Укитувчи, 2007 248 б.

Д.М.Караходжаева Проблемы права собственности юридических лиц в Республике Узбекистан. Монография. Ташкент: ТДЮИ, 2007 242 с.

С.Б.Бобокулов Иқтисодий ислохотлар жараёнида ижара шартномасини такомиллаштиришнинг ҳуқуқий муаммолари. Тошкент. “Илм зиё”. 2007.

С.Б.Бобокулов Ижара муносабатларини тарихий ривожланиш босқичлари ва бозор муносабатлари шароитида ижара шартномаси конструкцияларини табақалаштириш муаммолари Тошкент. “Илм зиё”. 2007.

М.Х.Баратов Фуқаролик-ҳуқуқий муносабатларда давлат иштироки: назария ва амалиёт./Монография. -Т.: ТДЮИ, 2008. Адади: 500. 9,5 б.т.

М.Х.Баратов Давлат мулк ҳуқуқи./Монография. -Т.: ТДЮИ, 2008. Адади: 500. 9,7 б.т.

Н.Ф.Имомов Интеллектуал мулк ҳуқуқи.Ўқув-услубий қўлланма.-Тошкент, ТДЮИ.2008.-140 б.

Ўзбекистон Республикасининг Ипотека тўғрисидаги қонунига шарҳлар. -Тошкент. ТДЮИ. 2007.

Гражданское право (особенная часть). Учебник. –Т.: Издательство ТГЮИ, 2009. -864 стр.

М.Х. Baratov. Mulk huquqi. -Т.: TDYUI, 2009. - 336 б.

Б.Топилдиев. Мол-мулкни ишончли бошқаришни фуқаролик-ҳуқуқий тартибга солиш. Монография. . -Т.: ТДЮИ. 2009. -124 б.

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар:

O`zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi. -Т.: O`zbekiston, 2008. - 40 б.

Конституция Республика Узбекистан. -Т.: Узбекистан, 2008. - 40 б

Ўзбекистон Республикаси Конституциясига шарҳлар. -Т.: “Ўзбекистон”, 2008.- 496 б.

Ўзбекистон Республикасининг Оила кодекси. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Ахборотномаси, 1998 йил №5-6, илова.

Ўзбекистон Республикасининг Уй-жой кодекси. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Ахборотномаси, 1999. №1, 4-модда.

Ўзбекистон Республикасининг Фуқаролик кодекси. –Т.: Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги, 2003. -496 б.

Ўзбекистон Республикасининг Фуқаролик процессуал кодекси. –Т.: Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги, 2005. -360 б.

Ўзбекистон Республикасининг Фуқаролик, Уй-жой кодексларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш ҳамда “Давлат уй-жой сиёсатининг асослари тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси қонунини ўз кучини йўқотган деб топиш ҳақида Ўзбекистон Республикасининг 2007 йил 8 январдаги ЎРҚ-77-сон Қонуни. /Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами. 1-2-сон, 2007 йил, январь. –Тошкент: Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги, 2007. -172 б.

Ўзбекистон Республикасининг Ер кодекси. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Ахборотномаси, 1998. №5-6, 82-модда.

Ўзбекистон Республикасининг “Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар тўғрисида”ги Қонуни. 14.12.2000 йилда қабул қилинган //Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Ахборотномаси, 2001 йил №1-2, 8-модда.

Ўзбекистон Республикасининг “Ижара тўғрисида”ги Қонуни. 1991 йил 19 ноябрда қабул қилинган. 1993 йил 2 сентябрда ўзгартириш ва қўшимчалар киритилган. 2000 йил 26 майда ўзгартириш ва қўшимчалар киритилган. Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Ахборотномаси. 1992 йил №1, 45-м.; 1993 йил №9, 329-м. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси. 2000 йил.

Ўзбекистон Республикасининг “Мулкчилик тўғрисида”ги Қонуни.//Ўзбекистон Республикаси Олий Советининг Ведомостлари. 1990 йил, №31-33, 371-модда.

Ўзбекистон Республикасининг “Давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш тўғрисида”ги Қонуни.//Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Ахборотномаси, 1992 йил, №1, 43-модда.

Ўзбекистон Республикасининг “Концессиялар тўғрисида”ги Қонуни. //Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1995 йил, №9, 185-модда.

Ўзбекистон Республикасининг “Тадбиркорлик фаолияти эркинлигининг кафолатлари тўғрисида”ги Қонуни. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Ахборотномаси, 2000 йил №5-6, 140-модда.

Тадбиркорликка оид қонун ҳужжатлари тўплами. 1-том. –Т.: Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги, 2002. -680 б.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2003 йил 24 январдаги “Ўзбекистон иктисодиётида хусусий секторнинг улуши ва аҳамиятини тубдан ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 3202-сонли Фармони./Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2003 йил 1-2-сон, 4-модда.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Тадбиркорлик субъектларини ҳуқуқий ҳимоя қилиш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги Фармони./Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2005 йил, 23-24-сон, 167-модда.

Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг “Фуқаролик кодексини татбиқ қилишда суд амалиётида вужудга келадиган айрим масалалар тўғрисида”ги 1999 йил 24 сентябрдаги қарори.

Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг “Мерос ҳуқуқига оид қонунларни қўллашнинг айрим масалалари тўғрисида”ги 2000 йил 22 декабрдаги қарори./Ўзбекистон Республикаси Олий судининг 2000 йил 22 декабрдаги Пленуми қарорлари. –Т.: 2001.

Қўшимча адабиётлар:

Асфандияров С. Правовая охрана объектов промышленной собственности в Республике Узбекистан.//Ж.Давлат ва ҳуқуқ. 2003. №1.-Б.22-27.

Асъянов Ш.М. Лизинг – особые вид договора имущественного найма./Монография/. –Т.: Эволюция и договорного права. 1997. -190 б.

Ашурова Н. Вояга етмаганларнинг мерос ҳуқуқи./Фуқаролик процессуал қонунчилиги ва суд ислохотлари мавзусидаги илмий-амалий анжуман материаллари тўпламида. –Т.: ТДЮИ. 2005.-Б.122-127.

Аҳмаджонов Б. Товарлар, хизматлар ва молиявий маблағларнинг эркин ҳаракатда бўлиш тамойили./Фуқаролик қонунчилиги ривожланиши ва долзарб муаммолари мавзусидаги халқаро илмий-амалий конференция материаллари тўпламида. –Т.: ТДЮИ. 2006. -Б.262-266.

Баратов М. Давлат – фуқаролик ҳуқуқининг субъекти сифатида. /Монография/. – Т.:ТДЮИ.2006. -111 б.

Баратов М. Давлатга нисбатан фуқаролик-ҳуқуқий жавобгарликни қўллаш муаммолари./Ўзбекистон Республикаси Олий судининг Ахборотномаси. 2005. №3. -Б.29-32.

Баратов М. Комплекс тадбиркорлик лицензияси (франшизинг) шартномаси.//Ж.ТДЮИ илмий мақолалари тўплами. 2005. №2. -Б.67-74.

Баратов М. Васият бўйича ворислик муносабатларида давлатнинг иштироки.//Давлат ва ҳуқуқ. 2005. №6.-Б.11-13.

Баратов М. Мулк ҳуқуқининг субъекти сифатида давлатнинг мақоми.//Ўзбекистон Республикаси Олий ҳўжалик суди Ахборотномаси. 2006. №2.-Б.41-44.

Баратов М. Кўчмас мулкни сотиш шартномаси.//ТДЮИ Ахборотномаси. 2006. №1. -Б.30-32.

Баратов М. Корхонани сотиш шартномаси.//ТДЮИ Ахборотномаси. 2006. №3. -28-31 б.

Баратов М. Мамлакатимиз мустақиллиги йилларида фуқаролик қонунчилигининг тараққиёти.//ТДЮИ Ахборотномаси. 2006.№4.-69-71 б.

Баратов М. Мулкчилик тўғрисидаги қонунчилик эволюцияси./Мустақиллик йилларида ислохотларни таъминлашда ҳуқуқшуносликнинг роли мавзусидаги илмий-амалий анжуман материалларида.-Т.: ТДЮИ.2006. -135-141 б.

Баратов М. Давлат шахсий-номулкий ҳуқуқлар субъекти бўлаоладими? //Фалсафа ва ҳуқуқ.2006.Махсус сон -51-52 б.

Баратов М. Давлат маблағлари ҳисобига яратилган интеллектуал мулк объектларининг ҳуқуқий тартибга солиниши.//Тошкент Ислон университети илмий-таҳлилий ахбороти. 2006. №3. -46-50 б.

Баратов М. Фуқаролик ҳуқуқи субъектлари тизимида давлатнинг тутган ўрни ва роли.//Ўзбекистон Республикаси Олий ҳўжалик суди Ахборотномаси. 2006. №11-12. -67-69 б.

Бобоқулов С.Б.Лизинг шартномасини ҳуқуқий тартибга солишнинг баъзи бир муаммолари./Бозор иқтисодиёти шароитида савдо муносабатларини ҳуқуқий таъминлаш муаммолари мавзусидаги илмий-амалий конференция материаллари тўпламида. –Т.: ТДЮИ. 2004 й.-Б.78-84.

Бобоқулов С.Б.Кўчмас мулкни кўчиши ёхуд ижара шартномасига доир тартиб қоидалар. //Ж.Ҳаёт ва қонун. 2004.№5. -Б.55-56.

Бобоқулов С.Б.Тадбиркорлик субъектларига кредит бериш.//Ж.Ҳаёт ва қонун. 2006 йил. №3.-Б.44-47.

Бобоев Ж. Истеъмолчи ҳуқуқларини бузганлик учун фуқаролик-ҳуқуқий жавобгарлик чоралари.//Ж.ТДЮИ илмий мақолалар тўплами. 2005. №1. –Б.65-71.

Бобоев Ж. Истеъмолчи ҳуқуқларини бузганлик учун белгиланадиган фуқаролик-ҳуқуқий жавобгарлик чоралари.//Ж.ТДЮИ илмий мақолалар тўплами. 2005. №2.-Б.48-55.

Гулямов С.С.Правовые проблемы корпоративного управление: теория и практика./Монография/. -Т.: ТГЮИ.2004.-392 б.

Зокиров И.Б. Халқаро Конвенциялар ва ривожланган мамлакатлар тажрибаси – фуқаролик-савдо қонунларини такомиллаштириш манбаи сифатида./Бозор иқтисодиёти шароитида савдо муносабатларини ҳуқуқий таъминлаш муаммолари мавзусидаги илмий-амалий конференция материаллари тўпламида. –Т.: ТДЮИ. 2004.-Б.21-27.

Зокиров И.Б.Влияние традиционно-обычного права на законодательство Республики Узбекистан.//Ж.Ўзбекистон Республикаси Олий судининг Ахборотномаси. 2004. №4.-Б.35-38.

Зокиров И.Б.Маънавий зарарни қоплашнинг айрим муаммолари.//Ж.ТДЮИ илмий мақолалари тўплами. 2005.№1. –Б.42-46.

Зокиров И.Б.Жадид мутафаккирларининг фуқаролик ҳуқуқига оид ғоялари.//Ж.ТДЮИ илмий мақолалар тўплами. 2005. №2. –Б.34-36.

Зокиров И.Б.Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси ва фуқароларнинг ижтимоий-иқтисодий ҳуқуқлари. -Т.: ТДЮИ. 2005.-64 б.

Зокиров И.Б.Фуқаролик ҳуқуқининг асосий тамойиллари ҳақида./Фуқаролик қонунчилиги ривожланиши ва долзарб муаммолари мавзусидаги халқаро илмий-амалий конференция материаллари тўпламида. –Т.: ТДЮИ. 2006. –Б.249-253.

Имомов Н. Ген инженерияси билан боғлиқ муносабатларнинг фуқаролик-ҳуқуқий тартибга солиниши.//Ж.Давлат ва ҳуқуқ. 2005 йил №3.-Б.23-26.

Имомов Н. Фуқаролик ҳуқуқида муддатлар ва даъво муддати./Монография/. –Т.: ТДЮИ. 2005. -136 б.

Электрон ресурслар

<http://Allpravo.ru>

<http://Internet-law.ru>

<http://dissertation1.narod.ru/avtoreferats1>

<http://www.library.by/data>

<http://www.lawportal.ru>

<http://www.legislature.ru>